

คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV
ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
Migrant Worker's Quality of Life in Economy and Society of CLMV
in Bangkok and Perimeter Area

ประสิทธิ์ จันสมดี* และ สิทธิโชค สินรัตน์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
18/18 ถ.บางนา-ตราด ต.บางโหลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540
*Email : Sit04102523@gmail.com

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เก็บได้จำนวน 400 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 536 คน เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA), การทดสอบค่า (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมมีปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิตมีความสำคัญมาก และปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิตด้านการทำงาน พบว่า ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิส่วนบุคคลมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยคุณภาพชีวิตด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับผู้อื่น คุณภาพชีวิตด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน คุณภาพชีวิตด้านโอกาสในการพัฒนาชีวิตความสามารถของตนเอง คุณภาพชีวิตด้านการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และคุณภาพชีวิตด้านการได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม มีความสำคัญในระดับสุดท้าย ในส่วนของการเปรียบเทียบ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สัญชาติ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย ไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑลแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคม แรงงานต่างชาติ

Abstract

This thesis purpose To study the quality of life and socio-economic status of foreign migrant workers in the CLMV group living in Bangkok and metropolitan area. . It is a survey research (Survey Research) using the questionnaire. The 400 questionnaire collected from all 536 samples was a tool for collecting data. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and one-way ANOVA, t-test.

The study indicated that Quality of life indicators, physical, psychological, social relationships. Environmental Overall, quality of life indicators are very important and the quality indicators, the work-related indicators, highlighted the importance of quality of work life. Secondly, quality of life, collaboration and relationships with others. Quality of life, progress and security at work. Quality of life in the development of self-development opportunities. Quality of working life is safe and healthy and the quality of life for adequate and fair compensation is important in the final level. In comparison The factors affecting the quality of life of the migrant workers in CLMV in Bangkok and its vicinity are as follows: gender, age, education, nationality, income, and duration in Thailand Does not affect the quality of life and socio-economic status of foreign migrant workers in the CLMV group living in the Bangkok metropolitan area. Statistically significant at the 0.05 level

Keyword: Quality of Life, Economy and Society, CLMV

บทนำ

ปัจจุบันการมุ่งเน้นภารกิจด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่การย้ายถิ่นฐานของแรงงานต่างชาติทำให้เพิ่มปริมาณแรงงานต่างชาติอย่างรวดเร็วของประเทศอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างชาติในสถานประกอบการ โดยไม่ตระหนักถึงการกำหนดนโยบายหรือมาตรการป้องกันปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทางการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นผลให้เกิดผลผลิตกระทบต่อสังคมและชุมชนที่ยอมรับแรงงานต่างชาติเข้าทำงานและอยู่อาศัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนารูปแบบโรงงานอุตสาหกรรมได้ก่อให้เกิดการจ้างงานและความต้องการแรงงาน ปัจจุบันประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนจากการเป็นผู้ส่งออกแรงงานมาเป็นผู้รับแรงงานมากขึ้นทำให้มีการอพยพย้ายถิ่นฐานของผู้ใช้แรงงานเข้ามาเป็นจำนวนมากประกอบกับทั้งผู้เป็นนายจ้างต้องการแรงงานคนเหล่านี้ด้วยเป็นจำนวนมากเช่นกัน ซึ่งส่งผลดีโดยเฉพาะการลดต้นทุนทางด้านแรงงานซึ่งทำให้ในปัจจุบันมีจำนวนแรงงานต่างชาติในประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกเดือน โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มคาบสมุทรมอินโดจีน อันได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม หรือที่เรียกว่ากลุ่มประเทศ CLMV(Cambodia, Laos, Myanmar and Vietnam) มีจำนวนมากย้ายเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม (กุลศ สุนทรธาดา, 2553) นอกจากนี้ค่าแรงในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นแต่ในขณะเดียวกันค่าแรงใน

ประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงบางประเทศได้แก่ พม่า ลาว และ กัมพูชา ยังคงมีค่าแรงที่ต่ำ ทำให้มีแรงงานพม่าอพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทยจำนวนมากเพื่อรายได้ที่ดีกว่า (สุภางค์ จันทวนิชและคณะ, 2552) ซึ่งข้อมูลสอดคล้องกับการศึกษาการจัดการแรงงานเพื่อคุณภาพชีวิตการทำงานต่างชาติสัญชาติพม่า ในจังหวัดสมุทรสาคร (จำรัส อึ้งศรีวงษ์, 2557) แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ผิดกฎหมาย การถูกเอาเปรียบจากนายจ้างในการบังคับทำงานที่เกินเวลา อัตราค่าจ้างที่ต่ำ สภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่ถูกสุขลักษณะตามกฎระเบียบ ความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยจากการปฏิบัติงาน สภาพที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมแออัดเสื่อมโทรม ความเท่าเทียมระหว่างแรงงานพลเมืองกับแรงงานต่างชาติควรมีการส่งเสริมศักดิ์ศรีของมนุษย์ การรับรู้สิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน รายได้ที่ช่วยให้สามารถตอบสนองความต้องการและความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และครอบครัวของตน และความคุ้มครองทางสังคมในระดับที่พอเพียงสำหรับคนงานและสมาชิกในครอบครัวของคนงานซึ่งถือเป็น “งานที่มีคุณค่า : Decent work” (องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ, 2552)

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างชาติในกลุ่มประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างชาติในกลุ่มประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติกลุ่ม CLMV ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ดำรง ลาฟอย (2552) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน พบว่าระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานทั้ง 8 ด้าน คือ 1.ได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ 2. สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย 3. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 4. โอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถ 5. บูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน 6. ธรรมเนียมในองค์กร 7. ความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงาน 8. ความเป็นประโยชน์ต่อสังคม อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมดและเกิดความผูกพันต่อองค์กรในระดับปานกลาง เพียงใจ สุภา

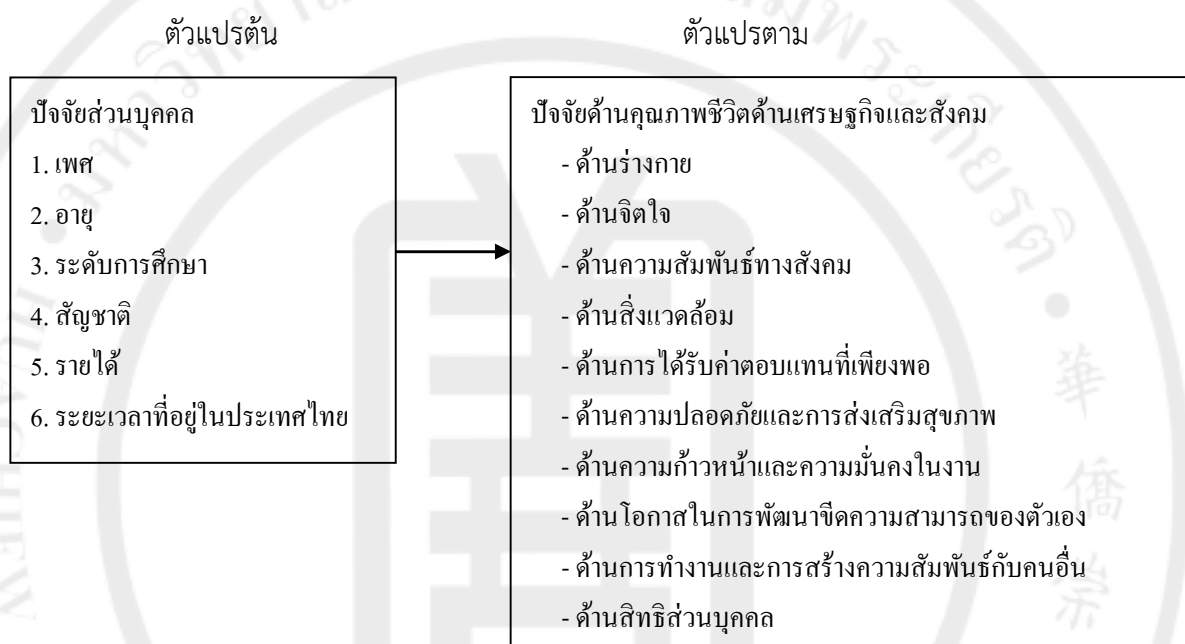
รี (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานพบว่า พนักงานมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานระดับมาก คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานระดับปานกลาง เรียงอันดับดังนี้ ด้านความสมดุลในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านสัมพันธภาพในองค์กรหรือการทำงานร่วมกัน ด้านพัฒนาความรู้ความสามารถ ด้านธรรมเนียมในองค์กร ด้านค่าตอบแทน และด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน วัฒนา ชันนรา (2552) ศึกษาผล

ของคุณภาพสภาพแวดล้อมต่อความพึงพอใจและประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต พบว่าพนักงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 20-30 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและทำงานอยู่ใน ในตำแหน่งพนักงานปฏิบัติการ ผลของปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านเสียง แสง อุณหภูมิในพื้นที่

การทำงานหนักงานให้ความสำคัญระดับมาก ได้แก่ ความสว่างของแสงมีผลกระทบต่อสุขภาพของสายตาของผู้ปฏิบัติงาน เสียงดัง มีผลต่อการสื่อสารอุณหภูมิในที่ปฏิบัติงานมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน และพื้นที่ที่คับแคบอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแสดงรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 536 ชุด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม โดยการใช้สถิติเชิงเพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบสอบถามความคิดเห็นของแรงงานต่างชาติกลุ่มประเทศ CLMV เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยเนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาคูณภาพชีวิตด้านต่างๆ

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัยคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 1

เพศของกลุ่มตัวอย่างการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าเพศหญิง จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมาเพศชาย จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ตามลำดับ

อายุของกลุ่มตัวอย่างการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ตอบแบบสอบถามพบว่ามีช่วงอายุ 20-25 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24 มีช่วงอายุ 26-30 ปี จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 มีช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16 มีช่วงอายุ 36-40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และลำดับสุดท้ายมีช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ระดับการศึกษาไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 ระดับศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และท้ายลำดับสุดท้ายระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	155	38.8
หญิง	245	61.3
อายุ		
20-25 ปี	96	24
26-30 ปี	181	45.3
31-35 ปี	64	16
36-40 ปี	48	12
40 ปีขึ้นไป	11	2.8
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	147	36.8
ประถมศึกษา	127	31.8
มัธยมศึกษา	122	30.5
ปริญญาตรี	4	1.0
สัญชาติ		
กัมพูชา		
ลาว		
พม่า	121	30.3
เวียดนาม	84	21.0
รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว	168	42.0
ต่ำกว่า 6,000 บาท	27	6.8
6,000 – 7,500 บาท		
7,501 – 9,000 บาท	6	1.5
9,000 บาทขึ้นไป	127	31.8
ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย	202	50.5
ต่ำกว่า 6 เดือน	65	16.3
มากกว่า 6 เดือน – 1 ปี		
มากกว่า 1 - 2 ปี	28	7.0
มากกว่า 2 - 3 ปี	44	11.0
มากกว่า 3 - 4 ปี	69	16.0
มากกว่า 4 – 5 ปี	96	24.0
มากกว่า 5 ปี	61	15.5
	87	21.8
	19	4.8

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาตินในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศชาย

จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ซึ่งน้อยกว่าเพศหญิงที่มีจำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3

สัญชาติของกลุ่มตัวอย่างการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาตินอกกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า สัญชาติพม่า จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 สัญชาติรองลงมาคือกัมพูชา จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 สัญชาติลาว จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 และอันดับสุดท้ายสัญชาติเวียดนาม จำนวน 27 คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนมากกว่าร้อยละ 50.2 รายได้ เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 7,501 – 9,000 บาท รองลงมาร้อยละ 31.8 รายได้ เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 6,000 – 7,500 บาทและ รายได้ เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 9,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิต

ปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
ร่างกาย	400	4.39	0.41	มาก	2
จิตใจ	400	4.06	0.50	มาก	3
ความสัมพันธ์ทางสังคม	400	4.40	0.56	มาก	1
สิ่งแวดล้อม	400	3.76	0.51	มาก	4

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างปัจจัยที่มีผลต่อการการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาตินอกกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลพบว่าปัจจัยคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมาเป็นปัจจัยคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 4.39 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ย 4.06 และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญในระดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 3.76 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 ปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิตด้านการทำงาน

ปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิตด้านการทำงาน	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย	อันดับ
การได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม	400	3.77	0.50	มาก	6
การทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	400	3.92	0.54	มาก	5
ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	400	4.10	0.39	มาก	3
โอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง	400	3.98	0.47	มาก	4
การทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับผู้อื่น	400	4.12	0.56	มาก	2
สิทธิส่วนบุคคล	400	4.25	0.43	มากที่สุด	1

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างปัจจัยที่มีผลต่อการการศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาตินอกกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลพบว่าปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิตด้านสิทธิส่วนบุคคลมีความสำคัญมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมาเป็นปัจจัยคุณภาพชีวิตด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.12 คุณภาพชีวิตด้านความก้าวหน้าและ

ความมั่นคงในงาน มีค่าเฉลี่ย 4.10 คุณภาพชีวิตด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.98 คุณภาพชีวิตด้านการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และคุณภาพชีวิตด้านการได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรมมีความสำคัญในระดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 3.77 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษา การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยคุณชีวิตด้านร่างกาย คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญในระดับสุดท้าย สำหรับปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิตด้านสิทธิส่วนบุคคลมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยคุณภาพชีวิตด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับผู้อื่น คุณภาพชีวิตด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน คุณภาพชีวิตด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง คุณภาพชีวิตด้านการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และคุณภาพชีวิตด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม มีความสำคัญในระดับสุดท้าย ตามลำดับ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาคูณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลตอบแบบสอบถามปัจจัยชีวิตคุณภาพชีวิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงเนื่องจากเพศหญิงเข้ามาทำงานมากกว่าเพศชายอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 26 – 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นแรงงานชาวพม่าที่เข้ามาทำงานแล้วไม่ได้รับการศึกษา มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนเพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา “ชีวิตการทำงานเศรษฐกิจของแรงงานที่ได้รับอัตราค่าแรงต่ำ” ของ สุรัชชัย ยอดแก้ว (2543)

ปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาคูณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ องค์การอนามัยโลก (WHOQOL Group, 1996 อ้างในสุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล และคณะ, 2540 หน้า 14-20) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็น 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาคูณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติ ยังซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด (วอลตัน. อ้างถึง ลัดดา บุญมาเลิศ, 2543) ในด้านการได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านก้าวหน้าปละความมั่นคงในงาน และด้านความพัฒนาขีดความสามารถตนเอง ต่อมาด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับผู้อื่น ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ (อิวิร์ และคัมมิ่ง.อ้างใน บุชยาณี จันทรเจริญสุข, 2537 : 11) และปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาคูณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติ สอดคล้องกับแนวคิดของ (Walton 1975 : 12-15. อ้างใน สุพรรณณี ไทยประดิษฐ์, 2546 : 12-14) ด้านสิทธิส่วนบุคคล

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

ผลศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างชาติในกลุ่ม CLMV ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับการได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม สำหรับแรงงานต่างชาตินอกเหนือจากกลุ่ม CLMV
2. ควรศึกษาปัจจัยชีวิตระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานอยู่ในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กุศล สุนทรธาดา. (2553). คุณภาพชีวิตแรงงานที่ทำงานในอุตสาหกรรมประมง. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จำรัส อังศรีวงษ์. (2557). การจัดการแรงงานเพื่อคุณภาพชีวิตการทำงานต่างชาติสัญชาติพม่า ในจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2557.
- ดำรง ลาฝอย. (2552). คุณภาพชีวิตการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงาน บริษัท พีซีเอสอี เลคตริก แมนูแฟคเจอร์ จำกัด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ยงยุทธ์ แฉล้มวงษ์ และ คณะ. (2550). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาความต้องการแรงงานที่แท้จริง และการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติในภาคเกษตร ประมงกิจการต่อเนื่องจากประมงและก่อสร้าง. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- วัฒนา ชันนรา. (2552). ผลของคุณภาพสภาพแวดล้อมต่อความพึงพอใจและประสิทธิภาพในการทำงาน ของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ทาคาฮาทะ พริซิชั่น (ไทยแลนด์) จำกัด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุภา ศรีสวัสดิ์. (2550). สภาพปัญหาการดำรงชีวิตของแรงงานในสถานประกอบการแห่งหนึ่ง ย่านบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภางค์ จันทวานิช และ คณะ. (2552). การพัฒนาสภาพการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย. กรุงเทพมหานคร: ศรีบูรณาคอมพิวเตอร์การพิมพ์.
- สุรัช ยอดแก้ว. (2544). ชีวิตทางเศรษฐกิจของแรงงานที่ได้รับอัตราค่าแรงขั้นต่ำในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และ คณะ. (2540). เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกทุก 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด. โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่.

เพียงใจ สุภารี. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท แมกเนคอมพ์ พรินซ์ชั้น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

